

Nr 185.

Godkänd av första kammaren den 18 maj 1923.

Godkänd av andra kammaren den 18 maj 1923.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker m. m.

(Bevillningsutskottets betänkande nr 41.)

Till Konungen.

I en den 2 mars 1923 dagtecknad proposition, nr 170, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) förordning om vissa ändringar i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker; samt
- 2) förordning om ändrad lydelse av 9 § och 37 § 2 mom. i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin.

I anledning av två vid 1921 års riksdag väckta motioner, den ena nr 58 i första kammaren och den andra nr 96 i andra kammaren, anhöll riksdagen i skrivelse den 17 juni 1921 (nr 408), att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning, på vad sätt det allmännas inflytande inom den nuvarande faktiska organisationen av partihandel med rusdrycker bäst kunde ordnas, samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Med anledning av berörda riksdagsskrivelse avlät Kungl. Maj:t till 1922 års riksdag proposition med förslag till bestämmelser rörande rätten att utöva partihandel med rusdrycker. Enligt sistnämnda förslag hade rätten till partihandel i stort sett förbehållits för sådant ändamål

bildade partihandelsbolag, å vilkas ledning staten skulle äga övervägande inflytande och vilka skulle vara underkastade statens kontroll. Den behållning å sådant bolags verksamhet, som kunde återstå, sedan enligt Kungl. Maj:ts medgivande avskrivningar och avsättningar till fonder verkställts samt utdelning till bolagets delägare ägt rum med belopp ej överstigande skälig ränta å av dem tillskjutna medel, skulle enligt propositionen inlevereras till statsverket. Vidare hade föreskrivits, att partihandelsbolag skulle antagas av Kungl. Maj:t för en tid av minst fem och högst tio år samt att sådant bolags verksamhet och förhållande till staten skulle närmare regleras genom ett vid bolagets antagande upprättat avtal. Ett förslag till sådant avtal med aktiebolaget Vin- och spritcentralen samt två av dess dotterbolag hade såsom bilaga fogats vid sistnämnda proposition.

1922 års bevillningsutskott hemställde i sitt betänkande nr 46 om bifall till de vid berörda proposition fogade förslagen till ändringar i rusdrycksförsäljningsförordningen och brännvinstillverkningsförordningen med några mindre ändringar. Så föreslog sistnämnda utskott, att den tid, för vilken partihandelsbolag finge antagas, skulle bestämmas till högst fem år samt att ledamöterna i den pris- och inköpsnämnd, som skulle hava att utöva tillsyn och övervaka detaljhandelsbolags inköp av rusdrycker, skulle utses av Kungl. Maj:t, medan enligt propositionen denna nämnds ledamöter skulle tillsättas av kontrollstyrelsen.

I motiveringen till nämnda förslag anförde 1922 års bevillningsutskott, bland annat, följande. Den i propositionen föreslagna lösningen av frågan om partihandels ordnande tillgodosåge i allt väsentligt berörda av 1921 års riksdag uttalade önskemål. Utan att kravet på ett avlägsnande av privat vinstintresse från partihandeln med rusdrycker åsidosatts eller anspråken på statens övervägande inflytande å partihandelsföretags ledning och en effektiv kontroll över desamma eftergivits, syntes den föreslagna formen för de företag, som skulle äga att utöva partihandel med rusdrycker, erbjuda betydande organisatoriska fördelar. I motsats till vad förhållandet säkerligen skulle bliva, därest någon av de utvägar anlåtats, som förordats till utredning i flera i anledning av propositionen väckta motioner, eller att staten antingen själv skulle övertaga försäljningsverksamheten eller överlåta densamma till ett efter mönstret av aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet bildat företag, krävde den föreslagna anordningen icke något kapitaltillskott från statens sida liksom genom densamma de avsevärda olägenheter, som skulle uppstå genom avvecklingen av redan bestående företag, undginges. För övrigt syntes den föreslagna lösningen av frågan ur

ovan nämnda, av 1921 års riksdag framhållna synpunkter erbjuda i stort sett lika stora fördelar som de av motionärerna förordade utvägarna.

Genom kamrarnas skiljaktiga beslut förföll frågan vid 1922 års riksdag.

Nu föreliggande förslag till ordnande av partihandeln med rusdrycker överensstämmer i huvudsak med det år 1922 framlagda. De ändringar, som föreslogos av 1922 års bevillningsutskott, hava iakttagits i föreliggande förslag, varjämte några detaljändringar, för vilka närmare redogörelse lämnats i omförmälda statsrådsprotokoll, vidtagits.

Såsom bilaga till propositionen har fogats, bland annat, ett förslag till avtal rörande upplåtande av rätt för aktiebolaget Vin- och spritcentralen att idka partihandel med rusdrycker.

På skäl, som anförts av 1922 års bevillningsutskott, har riksdagen biträtt det förslag till lösning av frågan om partihandelns ordnande, som föreliggande proposition innehåller.

De bestämmelser, som finnas införda i berörda förslag till avtal och vilka torde tillförsäkra Kungl. Maj:t ett än starkare inflytande å partihandelsföretagens ledning än det vid 1922 års proposition fogade avtalsförslaget, hava icke givit riksdagen anledning till erinran.

De ändringsförslag, propositionen i övrigt innehåller, hava icke heller föranlett någon erinran från riksdagens sida.

Riksdagen får alltså för Eders Kungl. Maj:t tillkännagiva, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 170, antagit vid propositionen fogade förslag

1) till förordning om vissa ändringar i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker; samt

2) till förordning om ändrad lydelse av 9 § och 37 § 2 mom. i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin.

Stockholm den 18 maj 1923.

Med undersåtlig vördnad.
